

Отже, виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що індивідуальність – це немайнове благо фізичної особи, яке являє собою сукупність психічних властивостей, характерних рис і досвіду кожної особистості, що відрізняють її від інших індивідумів. Вважаємо, що доцільним було б закріпити дане визначення у ст.300 ЦК України саме у такому формулюванні. Зміст права на індивідуальність складається з гарантованої можливості фізичної особи вільно, на власний розсуд визначати свою поведінку у сфері приватного життя, а саме: створювати, володіти, змінювати, використовувати свою індивідуальність, а також вимагати захисту у разі будь-якого порушення цього права. Право на індивідуальність як одне з невід’ємних, природжених прав, наділяє особу здатністю створювати та перетворювати себе та навколишній світ на засадах Розуму, Добра і Краси. Кожна фізична особа має право на власну індивідуальність, яка і робить її унікальною, а відтак – цінною вже тому, що вона – Людина.

Мосьяк О.І.

студентка 3 курсу
юридичного факультету
Запорізького національного
університету
Науковий керівник:
ст. викладач, магістр права
Борщевська А.Е.

ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ НОТАРІУСА ДО СУДУ

Нотаріус у своїй практичній діяльності може бути безпосереднім учасником цивільно-процесуальних відносин. Але у кожному конкретному випадку така участь може бути різною, в залежності від цивільної справи, до якої він залучається. Так, наприклад, можна виділити дві форми участі нотаріуса.

Якщо в законі існує норма, значить є випадки, коли вона необхідна для застосування. Не виключення є Закон України “Про нотаріат”, який містить спеціальну норма – ст.50, яка регламентує, що “нотаріальна дія або відмова у її вчиненні, нотаріальний акт оскаржуються до суду”. Таким чином саме такою можна виділити першу форму участі нотаріуса у цивільному процесі. Друга форма є більш широкою, оскільки нею охоплюються всі інші випадки участі нотаріуса у процесі, крім випадку участі в якості свідка, оскільки це прямо забороняє закон, а саме, ЦПК України у ст.51 містить положення згідно з яким “не підлягають допиту як свідки особи, які за законом зобов’язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв’язку з їхнім службовим чи професійним становищем”.

На сьогоднішній день є більш актуальним питання участі нотаріуса у першій формі, у випадку відмови у вчиненні нотаріальних дій. Закон України “Про нотаріат” містить перелік випадків, коли нотаріус правомочний відмовити особі у вчиненні нотаріальних дій, натомість не містить переліку підстав для оскарження у відмові щодо нотаріальних дій. Окремо слід звернути увагу на питання оскарження нотаріального акта. Поняття нотаріального акта є значно ширшим за поняття "нотаріальна дія" і являє собою будь-яку дію, що є складовою частиною нотаріальної діяльності, і вчиняється нотаріусом у межах виконання власних повноважень. А нотаріальні дії передбачені безпосередньо Розділом II закону. Та як було вже зазначено нотаріальна дія або відмова у її вчиненні, нотаріальний акт оскаржуються до суду, не надаючи великої уваги різниці значенню цих двох понять, оскільки вони охоплюються підставами для захисту власних прав.

Дане порушення буде розглядати в порядку цивільного судочинства у позовному провадженні, що зумовлено специфічним предметом спору: правомірність вчинення нотаріальної дії, питання про визнання її недійсною або не вчиненою.

В цьому спорі буде дві специфічні сторони процесу: позивач і відповідач. Особлива роль позивача зумовлена підставою звернення з відповідним позовом. Щодо першої ролі можна дійти висновку виходячи зі ст.49 закону: на вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, - тобто це безпосередньо особа якій відмовили. Друга роль закріплена в ст.50: право на оскарження нотаріальної дії або відмови у її вчиненні, нотаріального акта має особа, прав та інтересів якої стосуються такі дії чи акти. В цьому випадку позивачем може бути будь-яка особа, якої стосуються такі дії чи акти.

Особа відповідача може бути також різною, в залежності від форми утворення нотаріальної контори, нотаріальної діяльності: це може бути безпосередньо нотаріус, коли він виступає в якості приватного нотаріуса. Друга роль – це держаний нотаріус, де в ролі відповідача буде виступати державна нотаріальна контора. Це зумовлено тим, що державний нотаріус, крім загального статусу нотаріуса, також має особливий статус - працівника юридичної особи, тобто державної нотаріальної контори. При цьому до участі у справі залучається також відповідне управління юстиції.

Нотаріус у будь-якому випадку буде займати більш вигідне положення, оскільки правомірність вчинення нотаріальної дії існує доти, доки інше не доведено в судовому порядку. Тобто обов'язок доказувати вину буде лежати на позивачеві, де можна побачити один із принципів цивільного процесу – принципу невинуватості.

Але у такому спорі не більш мале значення буде належати і нотаріусу, оскільки на ньому буде лежати головний обов'язок подати відповідний документ про правомірність своєї відмови у вчиненні нотаріальних дій – це протокол, про що можна дійти висновку виходячи зі ст.49 закону: “ На вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, зобов'язані викласти причини

відмови в письмовій формі і роз'яснити порядок її оскарження. Про відмову у вчиненні нотаріальної дії нотаріус протягом трьох робочих днів виносить відповідну постанову”.

Таким чином, законодавець передбачив випадок звернення до суду за захистом своїх прав у випадку неправомірної відмови у вчиненні нотаріальної дії, акту. Та як було зазначено, законодавство України не містить переліку підстав звернення, проте визначає можливість оскарження, зумовленого специфічними сторонами спору. Але в будь-якому випадку роль нотаріуса носитиме принцип невинуватості, що даватиме йому переваги.

Панкратова К.О.

студентка 3 курсу
юридичного факультету
Запорізького національного
університету
Науковий керівник: к.ю.н.,
ст.викладач
Бровченко Н.В.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

На сучасному етапі розвитку суспільства є потреба перегляду, права на інформацію в контексті конституційного права, яке особа набуває не в результаті дарування його державою чи суспільством, а яке є її природним правом. Право на інформацію є запорукою вільного отримання інформації, її індивідуальної обробки та передавання.

Окремі аспекти права на інформацію досліджували такі відомі автори, як А.Б. Венгеров, В.Д. Гавловський, О.А. Гаврилов, В.А. Копилов, Т.А. Костецька, Т.М.Слінько, С.В.Шевчук, В.Ф. Погорілко, П.М. Рабінович, А.О. Селіванов, О.Ф. Скакун, М.І. Ставнійчук, Ю.С. Шемшученко, П.Б.Стецюк та інші.

Забезпечення захисту прав і свобод людини в інформаційній сфері є однією з найважливіших цілей інформаційної безпеки, адже права і свободи людини у сфері інформації є ключовими інститутами громадянського суспільства, правової, демократичної держави, надбанням і цінністю європейської спільноти.

На думку В.М. Желіховського, у літературі висловлюються погляди, в яких право громадян на інформацію – лише складова частина свободи слова та преси, або, навпаки, свобода інформації – умовне позначення цілої групи свобод і прав: свободи слова або свободи вираження думок; свободи преси та інших ЗМІ; права на одержання інформації, що має суспільне значення; свободи поширення інформації.

Взагалі, вперше поняття «право на інформацію» було визначено у ст.5 Закону України «Про інформацію», а саме: «Кожен має право на інформацію,